

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ The Study of the Ability to Read for Main Idea of Grade 8 Students by Using the Teaching Learning Model SQ4R Along with the 6 Thinking Hats Method

วิภาวณีย์ สารทรัพย์^{1*} และ บัญชา เกียรติจรุงพันธ์²

Wipawan Sarasup^{1*} and Buncha Kiatjarungphan²

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Assistant Professor, Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Khon Kaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความทางด้านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ โดยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ ที่กำลังศึกษาใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายมัธยม (มอดินแดง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวนนักเรียน 33 คน รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัย เชิงทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Design) แบบกลุ่มเดียว มีการทดสอบหลังเรียน (One-Shot Case Study) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ จำนวน 12 แผน เวลา 12 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน เป็นแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ 3) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความ เฉลี่ยเท่ากับ 22.03 คิดเป็นร้อยละ 73.43 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 24 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.78) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.69) รองลงมาคือ ด้านตัวผู้สอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D.=0.66) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D.=0.81) ตามลำดับ

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ

Abstract

This research have the following purposes 1) to study the ability to read for main idea of the Thai language of grade 8 students by using the teaching learning model SQ4R along with the 6 thinking hats method, with students having academic results no lower than an average score of 70 and with more than 70 percent of students passing the set limit, and 2) to study the satisfaction of 33 grade 8 students towards the teaching learning model SQ4R along with the 6 thinking hats that is being studied in the first semester, academic year 2016 at the Demonstration School of Khon Kaen University Secondary Section (Modindaeng), Mueang District, Khon Kaen Province. The research model is a single group pre-experimental design, with a one-shot case study. Tools used research consist of 1) 12 lesson plans by using the teaching learning model SQ4R along with the 6 thinking hats method, with a duration of 12 hours, 2) Test papers gauging the ability to read for main idea of students, consisting of 30 choice questions, and 3) students' satisfaction towards the learning teaching model SQ4R along with the 6 thinking hats method assessment form, with 5 satisfaction levels and 20 questions. Data analysis was done by finding the mean, standing deviation and percentage.

The research results found that 1) students have results of the ability to read for main idea at an average of 22.03, equaling to 73.43 percent. There were a total of 24 students which passed, equaling to 73.34 percent which is higher than the set limit, and 2) students are satisfied with the overview of the teaching learning model SQ4R along with the 6 thinking hats method at a high level ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.78) and when considering each aspect found that the aspect with the highest average score is teaching instructions at the highest level ($\bar{X} = 4.50$, S.D.=0.69), followed by the instructor aspect at a high level ($\bar{X} = 4.43$, S.D.=0.66) and the aspect with the lowest score is teaching media at a high level ($\bar{X} = 4.28$, S.D.=0.81).

Keyword: Using the Teaching Learning Model SQ4R Along with the 6 Thinking Hats Method

บทนำ

การศึกษา คือ การพัฒนาคนให้อ่านออกเขียนได้ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา (สุมาลี ชัมภณี, 2557) ดังนั้น การศึกษา คือ การสร้างคนให้มีความรู้ มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม ภาษาจึงมีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์ ช่วยให้นักพัฒนาความคิด ช่วยดำรงสังคมให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข

ภาษาไทยเป็นภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ และเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนั้นการจัดการศึกษาจะต้องเน้นความรู้และทักษะด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทย

ที่ถูกต้อง ภาษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างมากในการสื่อสารของมนุษย์ และเราควรที่จะตระหนักในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องและใช้ได้อย่างเหมาะสม

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่คนทุกคนต้องเรียนรู้ตลอดชีวิตคือ ทักษะการอ่านออก ทักษะในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่สุด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษากับกระบวนการอ่าน กระบวนการเรียนรู้และการอ่านในมาตรา 22 และมาตรา 24 กล่าวไว้ว่า เน้นการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามความถนัดเต็มศักยภาพ โดยฝึกทักษะ กระบวนการคิด

การจัดการจากประสบการณ์จริง ให้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง โดยที่เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551) โดยใช้กระบวนการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียน ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และหนึ่งในนั้นคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเป็นกลุ่มที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านการอ่านคือ มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า ดังนั้น จึงได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านไว้ว่า ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ดังนั้น การอ่านเป็นทักษะที่มีความจำเป็นอย่างมากในการใช้ชีวิตประจำวัน เพราะการอ่านช่วยให้สามารถเพิ่มพูนความรู้ และทำให้สร้างความเป็นคนที่มินิสัยรักการอ่าน

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายมัธยม (มอดินแดง) เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ที่ได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่จากผลการทดสอบเพื่อประเมินคุณภาพผู้เรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โดยอาจารย์ อรรพรรณ ยังพัธนา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า คะแนนเฉลี่ยทางด้านการอ่าน เฉลี่ยอยู่ที่ 61.75 ซึ่งต่ำกว่าที่เป้าหมายของโรงเรียนกำหนด อีกทั้งคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำและลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2556 และ ปี พ.ศ. 2555 โดยได้วิเคราะห์ปัญหาพบว่านักเรียน

ส่วนใหญ่อ่านได้แต่ไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ นักเรียนสามารถตอบคำถามโดยการหาคำตอบจากเนื้อเรื่องที่อ่าน แต่ไม่สามารถตอบคำถามโดยการสรุปใจความ ตีความหรือวิเคราะห์จากเรื่องที่อ่านได้ ดังนั้นจึงต้องมีการแก้ไขปัญหาลงเพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านจับใจความให้มากยิ่งขึ้น โดยมีการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ๆ จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนภาษาไทย ที่ต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกระบวนการอ่าน รู้จักการใช้เทคนิควิธีที่หลากหลาย เพื่อปูพื้นฐานให้นักเรียน ในการอ่านจับใจความ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านคือรูปแบบวิธีการสอนแบบ SQ4R นี้ได้ปรับปรุงมาจากการสอนแบบ SQ3R ของฟรานซิส พี.โรบินสัน ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน แห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ เป็นการอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องโดยการตอบคำถามที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ Survey (S) คือ การสำรวจ Question (Q) คือ การตั้งคำถาม Read (R) คือ การอ่านอย่างรอบคอบ Record (R) คือ การจดบันทึก Recite (R) คือ การสรุปใจความสำคัญ Reflect (R) คือ การทบทวน

อีกทั้งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกทักษะการคิด ได้แก่ วิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ ของเอ็ดเวิร์ด เดอโบโน (Edward de Bono) ซึ่งเป็นวิธีการคิดอย่างเป็นระบบในการพิจารณาสถานการณ์ หรือเรื่องราวที่ปรากฏที่ละด้าน โดยใช้สีของหมวก เป็นสัญลักษณ์แทนการคิดทั้งหก ผู้วิจัยจึงสนใจรูปแบบการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีคิดแบบหมวกหกใบ โดยการนำวิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ ไปสอดแทรกขั้นตอนในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ของ SQ4R ในขั้นที่ 2 คือ ขั้น Question (Q) การตั้งคำถาม เพื่อให้ผู้เรียนได้อ่านเรื่องอย่างเข้าใจและฝึกการคิดในการตั้งคำถาม ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ และเพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยนี้เสร็จสิ้นแล้ว โดยการนำนวัตกรรมสองอย่างคือ SQ4R ร่วมกับเทคนิค

การคิดแบบหมวก 6 ใบ นักเรียนจะมีความสามารถทางด้านการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความทางด้านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ โดยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น มอดินแดง (ฝ่ายมัธยม) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวนนักเรียน 33 คน

2. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Design) รูปแบบกลุ่มเดียว (One-Shot Case Study)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ จำนวน 12 แผน ใช้เวลาในการสอนรวม 12 ชั่วโมง ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$)

3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจซึ่งเป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.29-0.79 ค่าอำนาจจำแนก (B) อยู่ระหว่าง 0.20-0.60 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Reliability) เท่ากับ 0.80

3.3 แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยวางแผนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 ปฐมนิเทศนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ

4.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ ที่สร้างขึ้นจำนวน 2 แผน เวลารวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามตารางสอนของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายมัธยม (มอดินแดง) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

4.3 ทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ ทั้ง 12 แผน เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยใช้แบบวัดทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ

4.4 นำแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ ให้นักเรียนทำหลังจาก จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน เสร็จเรียบร้อยแล้ว

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentage)

5.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีคิดแบบหมวกหกใบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีคิดแบบหมวกหกใบ พบว่า นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความ เฉลี่ยเท่ากับ 22.03 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 73.43 และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 24 คน จากนักเรียนทั้งหมด 33 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีคิดแบบหมวกหกใบ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีคิดแบบหมวกหกใบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.69) รองลงมาคือด้านตัวผู้สอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.66) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ

2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีคิดแบบหมวกหกใบพบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังจากรับการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีคิดแบบหมวกหกใบ มีคะแนนเฉลี่ย 22.03 คิดเป็นร้อยละ 73.43 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 24 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ

การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีคิดแบบหมวกหกใบ ที่ช่วยในการจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้เร็วที่สุด เข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนจดจำเรื่องที่อ่านได้นานช่วยให้รู้จักการตั้งคำถามที่ได้พบในบทความ และไม่จำเป็นต้องกลับมาทบทวนอีกครั้ง เพราะสรุปใจความสำคัญทุกอย่างไว้แล้วจากการบันทึก นอกจากนี้เป็นกระบวนการอ่านที่ผู้อ่านต้องมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านที่เป็นระบบและบันทึกความรู้ที่ได้จากการอ่าน (สுகนธ์ สนิธพานนท์, 2545) ได้กล่าวถึง วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นการสอนอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาข้อมูลสำคัญของเรื่องโดยให้นักเรียนอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน (Survey) และต่อจากนั้นเป็นการตั้งคำถามโดยเปลี่ยนจากใจความสำคัญของเรื่องเป็นคำถาม (Question) ขั้นตอนต่อไปให้นักเรียนได้อ่านบทความเพื่อหาคำตอบโดยละเอียด (Read) แล้วให้นักเรียนจดข้อมูลต่างๆ (Record) ขั้นตอนต่อไปให้นักเรียนได้มีโอกาสเล่าเรื่องหรือทบทวนเรื่องที่อ่านจากข้อมูลที่ได้จดบันทึกไว้ (Recite) ขั้นตอนสุดท้ายให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนได้อ่าน (Reflect)

นอกจากนี้ งานวิจัยของ (เป้พมา วิทยญาณกุล, 2551) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการตามแนวคิดหมวก 6 ใบ กับวิธีสอนตามแนวคิดของสเตอร์นเบอร์เกอร์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนตามแนวคิดหมวก 6 ใบ และวิธีสอนตามแนวคิดของสเตอร์นเบอร์เกอร์ แตกต่างอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ โดยมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีคิดแบบหมวกหกใบ เป็นวิธีการสอนที่มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้วิธีการอ่านควบคู่ไปกับการใช้ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ อีกทั้งช่วยพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน สร้างนิสัยในการอ่านให้มีประสิทธิภาพ

เรียนรู้ที่จะจับใจความสำคัญได้เร็วเข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น

2.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวด 6 ใบ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวด 6 ใบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.69) รองลงมาคือ ด้านตัวผู้สอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.66) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.81) ทั้งนี้ เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน และการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนได้ฝึกฝนการคิด และสามารถสรุปเรื่องราวที่นักเรียนได้อ่านอย่างเข้าใจด้วยภาษาของตนเอง อีกทั้งทางด้านเนื้อหาที่ต้องมีความน่าสนใจ และสามารถนำข้อคิดจากเรื่องที่ได้อ่านนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงทำให้ได้รับความรู้อย่างเป็นขั้นตอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวด 6 ใบ ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านและการคิดหลากหลายแบบตามแนววิธีการคิดแบบหมวด 6 ใบ (Shelly 1975) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ ว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบและสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจของมนุษย์ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ (สุรีย์ เตียสริ 2555) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจรายข้ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยสรุปการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีขั้นตอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ด้านภาษาในบริบท

ที่หลากหลายและมีความหมายสำหรับผู้เรียน ส่งผลให้ได้รับความก้าวหน้าทางการเรียน จึงควรสนับสนุนให้ครูผู้สอน นำวิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้ จัดกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จึงกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวด 6 ใบ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างหลากหลายด้านตามวิธีการคิดแบบหมวดหกใบ ส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน สามารถอ่านจับใจความได้อย่างรวดเร็วขึ้นและเขียนสรุปใจความด้วยความเข้าใจของนักเรียนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวดหกใบไปใช้ ครูผู้สอนควรเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านการลำดับขั้นตอนและวิธีสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมทางด้านสื่อการสอน อุปกรณ์

1.2 ครูควรที่จะศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวดหกใบอย่างละเอียด เพื่อที่จะได้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ และตั้งคำถามได้ตรงตามประเด็น รวมทั้งตั้งคำถามที่น่าสนใจเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศในการตอบคำถาม เพื่อให้ให้นักเรียนในชั้นเรียนกระตุ้นความคิดในการตอบคำถาม

1.3 ในการเลือกบทอ่าน ครูผู้สอนควรเลือกบทเรียนที่จะสอนให้มีความน่าสนใจและมีความยากง่ายพอเหมาะกับวัยผู้เรียน

1.4 ในด้านการจัดกิจกรรม ครูควรกระชับเวลาในชั้นอื่นๆ แต่เพิ่มเวลาในชั้นการเขียนสรุปใจความเนื่องจากการพัฒนาการเขียนสรุปใจความต้องใช้เวลาและค่อยเป็นค่อยไปจึงจะส่งผลให้การเขียนสรุปใจความของนักเรียนมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). การเรียนการสอนภาษาไทย ปัญหาและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- ปัทมา วิญญูกุล. (2551). การเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนตามแนวคิดหมวกหกใบกับวิธีสอนตามแนวคิดของ สเตอร์น เบอร์ก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายมัธยม (มอดินแดง). (2553). หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายมัธยม. (มอดินแดง). พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. [ม. ป. ท.: ม. ป. พ.].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุนันท์ สินธพานนท์. (2554). วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพเยาวชน. กรุงเทพฯ: เทคนิคพรินต์.

- สุมาลี ช้างมณี. (2557). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดคำขวัญเมืองปากพนัง ประกอบการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค CIRC. ค้นหามาเมื่อ 14 มกราคม 2559, จาก www.kroobannok.com/blog/77144
- สุริย์ เตียสิริ. (2555). ผลการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- DeBono, Edward. (1976). *Teaching.London:-* Temple Smith.
- _____. (1990). *SixThinkingHat*.England: Penguin Books.
- _____. (1992). *Six Thinking Hats for Schools*. London: Healer Brownlow Education.
- Robinson, F. P. (1970). *Effective study*. (4TH ED.). New York: Harper & Row.
- Shelly, M. W. (1975). *Responding to Social Change*. Pennsylvania: Dowden Huntchisam Press. Inc.